

## **СУЧАСНІ ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

В інформаційному суспільстві метою навчання є не тільки засвоєння нових знань, але й оволодіння способами пошуку, обміну, обробки, дослідження інформації, а також її використання для створення власної бази знань та образу навколишнього світу. За таких умов дедалі більшого значення набуває застосування інтерактивних технологій (ІКТ) у навчанні іноземних мов.

Одним з поширених методів викладання іноземної мови є метод, розроблений професором Г. А. Китайгородською. Навчання за цією методикою проводиться в умовах real life. На вступному тестуванні кожному студенту присвоюється певна роль (менеджер, директор, бізнесмен, політик тощо), якої він повинен притримуватися протягом всього курсу. Самі заняття відбуваються у вигляді ділової зустрічі, як наприклад business meeting або імітація економічного форуму у Давосі. Студенти отримують можливість працювати над економічними проектами та розвивати мислення саме в цьому напрямку у довгостроковому періоді. На додаток ведеться активна робота щодо впровадження мультимедійних технологій. Саме в наведеній методиці нові інформаційні технології стають невід'ємною та ефективною частиною навчання; окрім цього, на базі проведеної роботи та набутого досвіду викладачами кафедри організовуються студентські науково-практичні конференції, під час яких студенти у вигляді так званого Annual Report презентують свої дослідження з підтримкою мультимедійних ресурсів.

У даному випадку використання інтерактивних методів навчання спонукає не лише студента, але й викладача до постійної творчості, сприяє розвитку педагогічних здібностей, орієнтує на пошук унікальних якостей студентів, особливостей їх мислення. Основними складовими ефективності заняття є ґрунтовні теоретичні знання студентів, ретельне планування заняття та творчий підхід викладача.

У цьому контексті занятті з іноземної мови із застосуванням інтерактивних технологій має відбуватися у чотири етапи.

- 1) *Підготовка*. Цей етап передбачає організаційні моменти, такі як наявність роздаткового матеріалу, вирішення питань щодо місця проведення та необхідних технічних засобів.
- 2) *Вступ*. На даному етапі важливі пояснення правил, мети, сформульованого завдання, розділення на групи, розподіл ролей та нагадування студентам про кількість відведеного на «гру» часу.
- 3) *Проведення*. На даному етапі обов'язковим є обговорення заданих викладачем ситуацій, самостійний або груповий пошук рішень, формування відповідей.
- 4) *Рефлексія та результати*. Елементами даного етапу є обговорення результатів «гри», оцінювання та зворотній зв'язок.

Окрім вищезгаданих, нині поширюються так звані методики E-learning (скорочення від англ. Electronic Learning) – системи електронного навчання, дистанційного навчання, навчання із застосуванням комп'ютерів, мережеве навчання, віртуальне навчання, навчання за допомогою інформаційних, електронних технологій. За визначенням фахівців ЮНЕСКО, E-learning – це навчання за допомогою Інтернету та мультимедіа. Для збирання інформації студенти мають вийти «за межі» аудиторії, виказати активність і самостійність. Іншими словами, для підвищення ефективності навчального процесу необхідно активізувати пізнавальну мотивацію студента.

Для вирішення цього питання вчені та практики звертаються до проектного підходу. Суть проектного підходу полягає у тому, що студент відкриває нові для себе факти, осмислює нові поняття, а не отримує їх готовими від викладача (принцип конструктивізму). Отже, зовсім іншою є роль викладача, адже він перетворюється з інструктора у наставника.

Застосування нових форм навчання, а саме, методу проектів, дозволяє забезпечити якість освіти. Таким чином, у процесі застосування проектного підходу у навчальному процесі відбувається комплексна взаємодія всіх складових цього процесу: концептуальної, ілюстративної, тренажерної, контролюючої та ін. Використання ігрових компонентів, наприклад, «квестів» може сприяти розумінню і засвоєнню навчального матеріалу. Під квестом розуміють комп'ютерну гру, під час якої гравець має досягти певної мети, використовуючи власні знання і досвід, а також спілкуючись з учасниками квесту. Така технологія навчання має переваги над традиційними технологіями, адже вона:

- розвиває креативну компетенцію як показник комунікативного володіння іноземною мовою на певному рівні;
- дозволяє тренувати різні види мовленнєвої діяльності і поєднувати їх у різних комбінаціях;
- допомагає усвідомити мовленнєві особливості та навички;
- допомагає сформувати лінгвістичні здібності;
- створює комунікативні ситуації;
- сприяє автоматизації мовленнєвих дій;
- сприяє реалізації індивідуального підходу;
- інтенсифікує самостійну роботу студента;
- дозволяє економити час;

Для ефективної організації навчального процесу з використанням ІКТ, викладач має заздалегідь підготувати презентацію, дати список веб-сторінок та інших джерел, що сприятимуть розв'язанню поставленої проблеми, а

також підібрати питання або сформулювати проблему, причому необхідно висувати такі проблеми, які неодмінно мають бути комплексними. Чим точніше і конкретніше будуть сформульовані завдання, тим якісніше буде результат. Водночас важливим є обговорення підсумкової презентації, звіту про результат роботи (оформлення, вигляд, розміщення на сайті та ін.). Якість виконання завдання значною мірою залежить від того, наскільки методично грамотно організовано заняття з використанням ІКТ та чи можливо перевірити результати роботи за допомогою поточного контролю з використанням ІКТ та за допомогою тестуючої системи.

Блог – це публічний щоденник з коментарями. Блог є відкритим для читання усім бажаючим. Більш за те, читачі можуть залишати свої записи та коментарі. Перевагами блогу є такі:

- чітке структурування курсу з вказівками для семінарів, описів завдань;
- часто оновлюваний контент;
- простота у використанні, можливість вільно вставляти будь-які об'єкти (відео, ілюстрації та ін.);
- можливість розвивати навички писемної мови і публікувати свої думки в Інтернеті;
- можливість продовжити розпочату на занятті дискусію;
- виконання творчих завдань із використанням малюнків, аудіо і відеоматеріалів;
- можливість спілкуватися як з одногрупниками, так і з викладачами;
- можливість для кожного студента взяти участь у дискусії.

З метою надання можливості користування інтерактивними методиками на базі платформи університету створюється конкретна сторінка блогу для викладача; кожен студент реєструється на порталі та має власний кабінет; за допомогою встановлених програм викладач має можливість розміщувати домашнє завдання, розподіляти так звані «ролі» між студентами, розписувати програму для мовної групи, перевіряти письмові завдання, розміщувати

посилання на світові портали YouTube, BBC, Euronews, The New York Times, The Guardian, World Economic Forum та ін. для якісного виконання студентами домашнього завдання а також матеріали до іспитів. За наявності спеціально обладнаних аудиторій проектний підхід цілком органічно вписується в процес викладання, не зачіпаючи при цьому зміст освіти. Це дозволяє досягати прогнозованих результатів навчання і розкривати потенційні можливості кожного студента.

Зважаючи на специфіку предмету «іноземна мова», подібна технологія може забезпечити необхідні умови для активізації пізнавальної і мовленнєвої діяльності кожного студента, тим самим, надаючи йому можливість усвідомити, осмислити новий мовленнєвий матеріал, одержати достатні практичні навички для формування необхідних умінь.

Наступною технологією, що використовується в навчанні іноземним мовам є Вікі, тобто, вид соціального сервісу, що дозволяє одній людині або групі людей створювати контент. Це, так би мовити, громадська сторінка. Створювані дані можуть доповнюватися, змінюватися, віддалятися як творцями, так і відвідувачами цієї сторінки.

Перевагами «Вікі» є такі:

- можливість вносити зміни на сайті, не використовуючи додаткового програмного забезпечення;
- участь декількох авторів з різними точками зору;
- представлення матеріалу, побудоване на гіперпосиланнях, що надає можливість наочності та співвіднесення між сторінками;
- можливість миттєво вносити правки і зміни до матеріалу;
- можливість порівнювати матеріал до і після коригування, а також повернення до більш ранньої версії публікації.

Застосування цих технологій надає можливість працювати як індивідуально, так і в групах (оскільки Вікі більше призначений для роботи в групах), тобто спільного навчання. Практика доводить, що спільне

розв'язання поставленої задачі не лише легше і цікавіше, а й значно ефективніше. Важливо відзначити, що ефективність торкається не лише академічних успіхів студентів, а й їхнього морального виховання. Допомогти один одному у вирішенні проблеми, а потім розділити радість успіху – ось головна ідея спільного навчання.

Лагодинський О.С.,  
доцент кафедри іноземних мов  
факультету МЕіМ

## **ПЕДАГОГ ЯК СУБ'ЄКТ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ У СУЧАСНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

У сучасних умовах фахівець з вищою освітою не може ефективно працювати без володіння, хоча б однією іноземною мовою. Це, в свою чергу, вимагає суттєвого удосконалення системи іншомовної підготовки (ІП) у вищих навчальних закладах (ВНЗ), її переорієнтацію на задоволення практичних потреб споживачів. Одним із елементів цієї системи є *педагог* як організатор та учасник навчально-виховного процесу, активний суб'єкт іншомовної мовленнєвої діяльності.

Проблема *педагога* як суб'єкта ІП частково досліджувалася такими вітчизняними та зарубіжними науковцями як, *Ю.І. Пассов, М.І. Лук'янова, А.К. Маркова, Ю.Л. Львова, V. Nikolic, H. Cabaj, D. Brown*.

Проте, вимоги до *педагога* як суб'єкта ІП у сучасному ВНЗ не були належним чином висвітлені в наукових працях. У цьому й полягає мета даної публікації.

Так, основною вимогою до педагога є його *фахова компетентність*, яка являє собою складне особистісне психолого-педагогічне утворення, що